

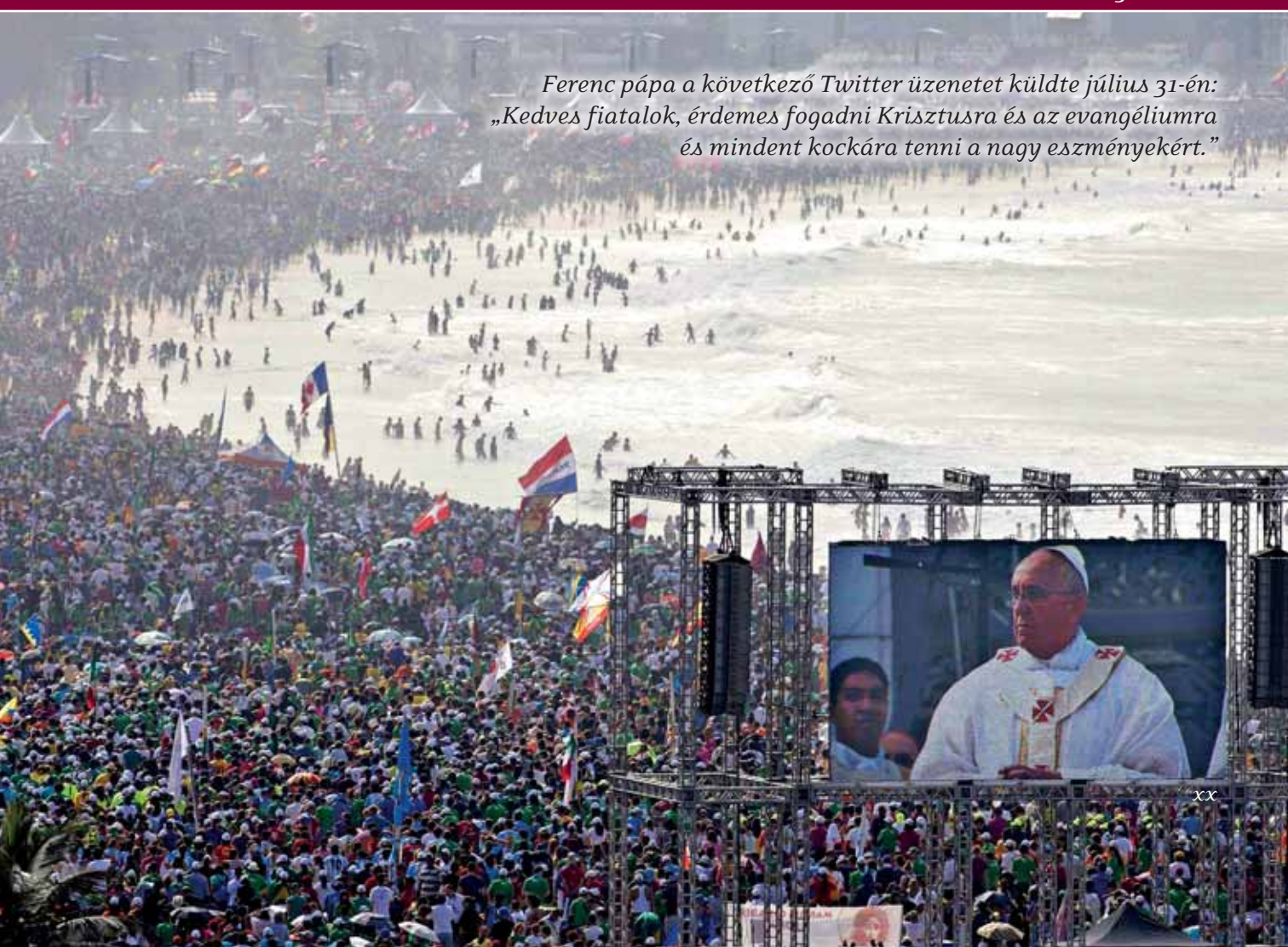
ESZTERGOM- BUDAPEST

HIT • REMÉNY • SZERETET

AZ ESZTERGOM-BUDAPESTI FŐEGYHÁZMEGYE NEGYEDÉVENKÉNT MEGJELENŐ LAPJA

11. ÉVFOLYAM - 2013/2. SZÁM

*Ferenc pápa a következő Twitter üzenetet küldte július 31-én:
„Kedves fiatalok, érdemes fogadni Krisztusra és az evangéliumra
és mindent kockára tenni a nagy eszményekért.”*

ÁRVÍZ

REKONSTRUKCIÓ

KARITÁSZ-TÁBOR

Ferenc pápa küldötteként utazott július végén Erdő Péter bíboros Litvániába, a litvániai evangelizáció hatszázadik évfordulójának programsorozatára. A megemlékezések során nemcsak a Katolikus Egyház, de az egész ország ünnepelt. A Katolikus Rádióknak nyilatkozva a bíboros emlékeztetett Boldog II. János Pál pápa szavaira, amelyek szerint a hat évszázaddal ezelőtt történekmel vált teljessé Európa krisztianizációja. Mint hangsúlyozta: annak idején Magyarországnak is része volt Litvánia megkeresztelésében, a „nagy döntés” akkor született, ami-

KERESZTÉNYSÉGÉT ÜNNEPELTE LITVÁNIA

kor Jagelló litván nagyfejedelem feleségül vette Nagy Lajos magyar király leányát, Hedviget. Ezzel kezdődött a litván nép betagozódása az európai keresztény népek közösségébe.

A különböző, hitéleti és kulturális programok során - a hálaadáson túl - arra is keresték a választ, mit jelentenek ma a keresztényi értékek Európa számára, mit tehetünk azért, hogy életünk emberibbé, keresztényibbé, testvériesebbé váljon. A bíboros szerint a litván katolikus közösségben erős az eucharisztia kultusza, ugyanakkor korunk szekularizációs problémái ott is jelen vannak.

A jubileumi programsorozat csúcspontja az augusztus negyedikéi, Telsiai városában tartott ünnepi szentmise volt, melyet Erdő Péter mutatott be. A főpásztor köszöntötte a jelen lévő litván köztársasági elnököt, a miniszterelnököt, az egyházi és világi méltóságokat, köztük Jonas Boruta litván bíborost. Elmondta: Ferenc pápa üdvözlését és áldását küldi az

összegyűltekre és Litvánia egész népére. Szólt arról is, hogy napjainkban az ember nem fogékony a bonyolult, hosszú érvelésekre, egyszerű, lényeges szavakkal kell közvetíteni számára Krisztust. Ezt tette Pál is, amikor a rómaiaknak Krisztus fel-támadásáról és az emberek üdvösségéről beszélt. „Ha megvalljuk hitünket, velünk is történnek csodák, Isten válaszol szükségünkben, örömeinkben” - hangoztatta.

A bíboros bátorított: Isten végső, szabadító szava Jézus Krisztus, az emberré lett Isten, aki megmutatta az Atya irántunk való szeretetét. A hit alázatossá tesz és segít legyőzni a kísértést, amely szerint nehéz a jót követni, aszerint élni. Isten segítségével minden lehetséges. Át lehet adni örömeinket, reményünket, a hit építő erejét a társadalomnak, a világnak, amely minden csalódása ellenére szomjazza a szépséget, a jóságot, az igazságot. A világnak szüksége van Krisztusra - hangsúlyozta Erdő Péter.

Zimányi Ágnes

RÖVID HIREK

A valláshoz kötődő építmények, alkotások védelmének fontosságára hívta fel a figyelmet Erdő Péter a Siklóshoz tartozó Máriagyűdön július 7-én, Sarlós Boldogasszony ünnepén. A bíboros a kegytemplom szűzanya-szoborállításának 300. évfordulója alkalmából tartott szentmisén azt mondta: az Európa-szerte látható kápolnák, feszületek, határkeresztek, szentek képei és szobrai nemcsak egy régi kor kultúrájának emlékei, hanem kézzelfogható bizonyosságai, egyben hordozói Európa lelkületének.

***

Idén ünnepli 1150. évfordulóját Szlovákia, hogy a két hittérítő, Cirill és Metód először a Nagymorva Birodalom területére lépett. Július 5-e, a két szent

emléknapja állami ünnep, erre Nyitrán nemzeti zárandoklattal emlékeztek, egyházi és állami méltóságok jelenlétében. Az ünnepségen részt vett Erdő Péter is.

***

Budapesten tartotta 14. nagygyűlését az Európai Egyházak Konferenciája. A július 3. és 8. közötti kiemelt tanácskozásra a kontinens több mint 120 protestáns és ortodox egyháznak mintegy 250 delegáltja érkezett, s a szervezet megújulásról, illetve átfogó reformokról határozott. A nagygyűlés vendégeként a megnyitón köszöntőt mondott Erdő Péter, az Európai Püspöki Konferenciák Tanácsának elnöke.

***

Június hagyományosan a papszentelesek hónapja, ebben az évben összesen mintegy húsz újmiséssé pappal gazdagodik a Magyar Katolikus Egyház. Erdő Péter június 15-én az esztergomi bazilikában pappá szentelte Ádám Miklóst, Lejtényi Emánuel és Lőrincz Zoltán Pétert, valamint diakónussá Hodász Andrást, Lakatos Bencét, Marton Zoltánt és Szemere Istvánt.

***

Erdő Péter bíboros részt vett a Vatikánban a püspöki színódus főttkársága tanácsának rendes ülésén. A Szentatya június 13-án fogadta a testület tagjait és egy beszédet adott át nekik, valamint több új dolgot is bejelentett. A magyar főpásztor a Vatikáni Rádióknak adott nyilatkozatában arról a pozitív élményéről számolt be, amely szerint a fogadáson Ferenc pápa rákérdezett a jelen lévő főpásztorok véleményére, ezzel tartalmat, kötetlen és testvéri párbeszédet kezdeményezett. Erdő Péter elmondta: már látszanak a 2015-ös színódusra vonatkozóan elképzelések, irányok, jelenleg a testület a téma megválasztásánál tart.

***

Az akadémikusok zárt ülésén, május 7-én új akadémikusok választásáról döntött a Magyar Tudományos Akadémia (MTA). A közgyűlés rendes taggá választotta mások mellett Erdő Péter kánonjogászt. Ismeretes, hogy az MTA 2007 májusában tartott 177. közgyűlésén fogadta a bíborost a jeles testület levelező tagjai közé.

Neumayer Katalin

FÉLELEM NÉLKÜL A SZERETET MISSZIÓJÁNAK ÚTJÁN

A 28. ifjúsági világtalálkozó a brazíliai Rio de Janeiróban zajlott idén július 23. és 28. között. Az ifjúsági világtalálkozók megrendezése II. János Pál pápa ötleteként szökött szárba 1985-ben, hogy a legifjabb generációt minél inkább megszólítsa az Egyház, és bevonja az evangélium hirdetésébe. Azóta a két-három évente megtartott rendezvények a Katolikus Egyház egyik legnagyobb érdeklődést kiváltó eseményévé léptek elő.

A riói világtalálkozót még XVI. Benedek pápa hirdette meg, de már Ferenc pápa vett rajta részt egyházfőként. A Szentatyá péteri szolgálata elkezdesse őta első alkalommal hagyta el Olaszországot. Magyarországot tizenöt kiküldött fiatal képviselte az eseményen, akik a Sao Paulo-i előtalálkozó részeként a helyi magyar közösséggel is találkoztak.

Ez a világtalálkozó „a Corcovadón emelkedő Megváltó Krisztus impozáns szobra tövében zajlik. Ő ennek az eseménynek az igazi főszereplője! Szíve végtelen szeretettel dobog mindannyiatokért, és kitárt karja készen áll arra, hogy mindnyájatokat befogadjon” – így köszöntötte Stanisław Ryłko bíboros július 23-án este a több mint félmillió, Rio de Janeiróba érkezett fiatalt. A találkozót szervező Világiak Pápai Tanácsának elnöke hangsúlyozta: „az ifjúsági világtalálkozóon Krisztus arra hív, hogy kilépünk önmagunkból – mint ahogy ezt gyakran hangoztatja Ferenc pápa –, és azt kéri, hagyjunk fel kényelmes életünkkel, döntsük le önzésünk falait, bátran menjünk el a világ földrajzi és egzisztenciális 'perifériáira', vigyük el magunkkal Krisztust és evangéliumát.”

A Szentatyá július 24-én, szerdán Aparecidában, megerősítve szeretetét a

Szűzanya iránt, a Istenszülő kegyszobránál nemcsak az ifjúsági világtalálkozót, hanem pápaságát is Mária oltalmába ajánlotta. A Varginha nyomornegyedét is felkereste, ahol a hatóságok által megvalósított felzárkóztatási programnak köszönhetően felszámolták a fegyver- és drogkereskedelmet, így a lakók békésebb körülmények között élhetnek. A Szentatyá – elmondása szerint – értékelte a brazilok, különösen az egyszerű emberek szolidaritásból mutatott leckéjét. Ugyanakkor rámutatott arra, hogy a kenyér utáni éhségnél létezik egy még mélyebb éhínség, egy olyan boldogságra való éhínség, amelyet csak Isten tud kielégíteni.

Először július 25-én, csütörtökön délután találkozott a missziós elkötelezettségre buzdító ifjúsági világtalálkozó fiataljaival: a Copacabana tengerparton mintegy kétmillió fiú és lány várta a Szentatyát, aki a hit évében a hitüket jött megerősíteni. A köszöntőbeszédet követően 150 fiatal adta elő a Hit Rioja elnevezésű program keretében a nagyváros mindennapi életének jeleneit művészi formában. „Bota fé - adj hozzá hitet!” – ezen elnevezéssel hordozták végig a világtalálkozó keresztjét a kontinensnyi méretű országban. Ferenc pápa erre a jelszóra utalva így lelkesítette a fiatalokat: „Add hozzá Krisztust az életedhez, és egy olyan baráttra találsz, akire mindig rábízhatsz magad, 'add hozzá Krisztust', és látni fogod, hogyan nőnek szárnyai reményednek, hogy örömmel járhasd a jövő útját; 'add hozzá Krisztust', és az életed megtelik szeretettel, termékeny élet lesz.”

Július 26-án, pénteken, bűnbánati napot tartottak – a pápa meggyóntatott néhány fiatalt, majd délben elimádkozta velük az Úrangyala-imádságot. A hajo-

mánynak megfelelően Ferenc pápa az öt földrész képviselőit kiválasztott 12 fiatallal ebédelt. Pénteken este szintén a Copacabana adott helyet a fiatalok keresztúti ájtatosságának. A keresztet különböző nemzetiségű ifjak vitték váltakozva egyik állomástól a másikig, minden stációnál más és más kisebbségi, társadalmilag törékeny, kirekesztett csoport képviselői csatlakoztak hozzájuk.

Július 27-én, szombaton, az „öröm napján” a Szentatyá a riói székesegyházban mutatott be szentmisét a jelen lévő püspökökkel és papokkal, majd a brazil társadalom polgári vezetőivel találkozott. Este ismét csatlakozott a zarándok fiatalokhoz, s vezette imádságos virrasztásukat a Copacabanán. A fiatalok egész éjjel a *Campus Fideinek*, azaz a „Hit mezejének” keresztelt területen várták a vasárnap reggelt.

Ferenc pápa július 28-án az ifjúsági világtalálkozó záró szentmiséjén azt erősítette meg a jelen lévő több millió fiatalban, hogy a találkozó nem lehet pusztán egy kiemelt jelentőségű esemény az életükben, akkor van értelme, ha megélik, hogy Jézus olyan tanítványokká akarja tenni őket, akiknek küldetésük van. Éppen ezért beszédét három gondolatra fűzte fel: menjetek, félelem nélkül menjetek, szolgálni menjetek. Hangsúlyozta: Isten élő valóságként jelen van az életünkben, nemcsak elküld, kísér is minket a szeretet missziójának útján és segít abban, hogy félelemtől mentesen és örömmel hirdessük az evangéliumot.

A zárómise végén a Szentatyá bejelentette: a következő ifjúsági világtalálkozó a 2016-ban a lengyelországi Krakkó ad otthont.

Agonás Szonja

HUNGARIO PÉCSETT

„Vigyünk hitet az életünkbe! Kérjük Krisztust, ajándékozzon nekünk hitet, mert ettől fáradt korunk, szürke éveink felragyognak, értékesebbé válnak és hordozói lesznek annak a boldogságnak, amely minden elképzelést felülmúl” – mondta Erdő Péter bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek a riói világtalálkozóval párhuzamosan Pécssett megrendezett HungaRio nemzeti ifjúsági találkozó záróeseményén, amelyen ezer magyarországi és határon túli magyar fiatal vett részt.

ENCIKLIKA A HITRŐL

a hit és a közjó között. Eszerint a hit jó mindenki számára: közjó, nem egyedül a túlvilágra tekint, hanem segít építeni társadalmunkat, hogy így haladjunk a jövő reménysége felé. Az enciklika ennek megfelelően foglalkozik a férfi és a nő kapcsolataként értelmezett házasságon alapuló családdal, a fiatalokkal, a teremtett világ védelmével, továbbá a szenvedéssel és a halállal is. A keresztény tudja, a szenvedést nem lehet kiküszöbölni, de értelmet adhatunk neki: Istenre hagyatkozunk, aki sohasem hagy el bennünket. A pápa felhívást is intéz hozzánk: „Ne hagyjuk elrabolni a reménységet!”

A pápák első enciklikájukban mindig szolgálatuk programját fogalmazzák meg. VI. Pál *Ecclesiam suam* kezdetű körlevele, vagyis a „párbeszéd-enciklika” befolyásolta a II. Vatikáni Zsinatot. Boldog II. János Pál pápa *Redemptor hominis* című első enciklikája szintén megfogalmazta pápasága főbb irányvonalait.

XVI. Benedek a Szeretet-Istenről kezdetű első enciklikája után a Reménység Istenéről elmélkedett, és utoljára jórészt megfogalmazta a hitről szóló apostoli levelét - amelyet most Ferenc pápa kiegészített, és első enciklikájaként kiadott.

A teológus Ratzinger pápa gondolatai jól felismerhetők a körlevélben. Ugyanígy Ferenc pápa konkrétabb kiegészítései is, amelyekkel bizonyos szempontokat hangsúlyozni kívánt, így például felfigyelhetünk a széles körű párbeszéd sürgetésére.

Az enciklika végkövetkeztetésének címe Lukács evangéliumából való: „Boldog vagy, aki hittél”. Ferenc pápa Jézus anyját, Máriát állítja elének eszményképül, és imát intéz hozzá, emlékeztetve: aki hisz, nincs egyedül.

Szabó Ferenc SJ

Négykezes - így jellemzik Ferenc pápa első, *Lumen fidei* (A hit fénye) kezdetű enciklikáját, amelyet július 5-én mutattak be a Szentszék sajtótermében. A dokumentumot ugyanis XVI. Benedek pápa már jórészt elkészítette, a célja pedig az volt, hogy a szeretetről szóló első (*Deus caritas est*) és a reményről szóló második (*Spe salvi*) enciklikája után - a Hit Évére való tekintettel - a hitről is kifejtse gondolatait.

Ferenc pápa közvetlenül elődje kezéből vette át a szöveget március 23-án Castel Gandolfóban, és később szerényen megjegyezte: csupán „előszót” ír hozzá. Természetesen magáévá tette teológus elődje gondolatait, és így megvan a folytonosság XVI. Benedek és Ferenc programja között.

Az enciklika négy részre oszlik, egy bevezetővel és egy végkövetkeztetéssel. A bevezetés a dokumentum megírásának indítékait vázolja: a hit fényével megvilágítani az emberi létezést, segíteni, hogy meg tudjuk különböztetni a jót és a rosszat a modern korban.

Az első fejezet címe: „Hittünk a szeretetnek.” E rész hivatkozik Ábrahám bibliai alakjára, aki meghallotta Isten „hívását”, és kilépett elszigetelt világából, hitt az isteni ígretnek. Vagyis a hit

ráhagyatkozás Isten irgalmasságára, aki mindig megbocsát. Ajándék, mely alázatot követel.

Mivel feltámadt, Jézus Krisztus a valóban „megbízható tanú”, aki által Isten működik a történelemben, és meghatározza annak végső kimenetelét. Az enciklika szerint a hit nem választ el bennünket a valóságtól, ellenkezőleg, amikor befogadjuk Krisztust az életünkbe, felfedezzük létezésünk mélyebb értelmét. A hit nem magánügy. Hallásból ered, és ezért hirdetni kell.

„Ha nem hisztek, nem értetek” - ez a második fejezet címe, amelyben a pápa kimutatja a hit és az igazság közötti szoros kapcsolatot. Mint írja, ma az igazság válságát éljük, az ember csak a tudománnyal méri magát, s azt mondja „igaz, mert működik”. De az enciklika hangsúlyozza a hit és a szeretet, a hit és a hűség közötti kapcsolatot is. Mindemellett a hit alázatossá is tesz, vagyis a párbeszédet keresi különböző területeken.

A harmadik fejezet - „Azt adom át, amit kaptam” - az evangelizálás fontosságára összpontosul. A hit ugyanis közösségi aktus, átadásának kiváltságos eszközei pedig a szentségek.

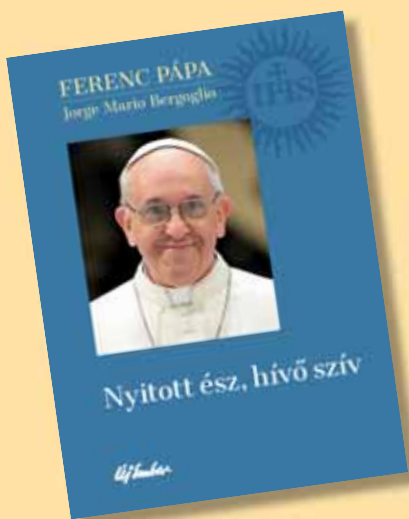
„Isten hazát készít nekik” - a negyedik, utolsó fejezet kifejti a kapcsolatot

NYITOTT ÉSZ, HÍVÓ SZÍV

Az Új Ember kiadásában jelent meg Ferenc pápa prédikációs, lelkipraktikus könyve *Nyitott ész, hívó szív* címmel. A különféle témákból álló gyűjtemény a Szentatya tanításának, gondolatvilágának a tükrét tárja elének: a Jézus szemléléséből táplálkozó életet, az Epifániát, a megjelenést, a hét egyháznak szóló leveleket és a testben végzett imádság fontosságát. A könnyen érthető, nem elvont teológiájú elmélkedések egy-egy meditáció, szentbeszéd írott változatai. Egy köztünk élő lelkipásztor írásai ezek. Soknak a végén imádság is van, amit maga a

szerző fogalmazott, a megértést pedig lábjegyzetek is segítik. A kötet amellett, hogy értékes lelkeségi könyv, valódi gyöngyszem, példája, segédkönyve lehet a papjelölteknek. Az elmélkedések nem szóról szóra, de lényegét tekintve tovább adhatók, lelkesítő, logikusak, világosak. Látszik belőle az ígérgető stílusa: kiemel két-három fontosabb gondolatot, azt hangsúlyozza, többször meg is ismétli, ezzel megteremti annak a lehetőségét, hogy hallgatósága „valamit” hazavigyen belőle.

Pákozdi István

NAGYBOLDOGASSZONY

Isten gazdagsággal és számtalan lehetőséggel ajándékozott meg minket. Mindenki értékes, hiszen Isten teremtménye. Megszámlálhatatlan élethelyzetben a számunkra kijelölt feladatokat kell betöltenünk, amelyeket más nem tud elvégezni helyettünk. Csak én tudom a szüleimet szeretni a gyermek szeretetével, házastársamat szeretni a házasszeretetével, szerzetesi közösségemet a szerzetes szeretetével. Csak én tudok megbocsátani annak, aki engem megbántott, és csak én tudok bocsánatot kérni attól, akit én bántottam meg. Csak én tudom azt a munkát elvégezni, ami rám lett szabva, azt a szenvedést hordozni, ami az én keresztem, és csak én tudom elmondani azt az imádságot, amit tőlem kértek rokonaim, barátaim. Ki tudná felsorolni, hogy mi az, amit csak én tudok megtenni a végtelen világban? Isten egyéni és sokszínű feladatot bízott rám.

Az ember színes arcának legszebb példája a Boldogságos Szűz Mária. Az ő arcán keresztül visszatükröződik a szebik énünk, az Isten képére és hasonlóságára teremtett ember. A Názáreti Lány otthont talált minden nemzet életében, minden keresztény ember életében, hiszen sokszínűségének szeretete szerteárad, mint a napsugár. Ő a Napbaöltözött Asszony. Mindenütt ugyanazt az Istenanyát tiszteljük, de mégis mindenütt egy kicsit másképpen. Így lett ő - mint mennyei Édesanyánk - Guadalupében, Lourdes-ban, Fatimában, Lorettóban, Czesztochowában, Csíksomlyón és sok búcsújárhelyen az emberek vigasza, hitünk megerősítője. Urunk és Üdvöztőnk Édesanyjának, számtalan nemzet királynőjének, védelmezőjének sokszínűsége még inkább erősíti bennünk az Atya iránti hűségünket, hiszen Máriát szemlélve azt láthatjuk, hogy az Istennek engedelmeskedő ember tud a leggazdagabb lenni. Aki a Boldogságos Szűz Mária mellett kitart, az hűséges lesz az Úrhoz mindvégig.

Szent István királyunk óta a Magyarok Nagyasszonyának pártfogása alatt teljesítjük küldetésünket. Isten Anyja vigasztalt és bátorított a legnehezebb időkben, és ő segít most is, amikor olyan alapvető értékek mellett kell kardoskodnunk, mint a család, az élet védelme, vagy éppen a javak igazságosabb elosztása. Nem várhatunk másokra, amikor küldetést kapunk Istentől. Nemzetünket

Isten bőséges adományokkal áldotta meg, ezért még inkább felelősek vagyunk Isten Országáért, az Ő igazságáért. Hála van a szívünkben, mert sorsunkat a Boldogságos Szűz Mária anyai szeretettel rendezte a történelem folyamán.

Pálos szerzetesként sokszor elgondolkodtam azon, hogy az egyetlen magyar alapítású férfi szerzetesrend is megszűnt volna, ha a Boldogságos Szűz Mária a katolikus Lengyelországban nem őrzi meg az elmúlt évszázadokban. Ha ez a folytonosság nincs, akkor talán nem maradt volna más nekünk, magyaroknak mára a pálosokból, mint egy újpogány, mesebeli próbálkozás. Így azonban, a valóság talaján maradván, fennmaradásunk titka előtt leborulva tudjuk tovább hirdetni az evangéliumot itt, édes Hazánkban - s a világon sokfelé. Tudjuk segíteni az embereket, hogy felismerjék saját küldetésüket, értékességüket és sokszínűségüket.

Rendünk központi kolostora, Czesztochowa (Jasna Góra), mint nagy Mária-kegyhely vált híressé. A kegyhely Szűzanyáról szóló szentmiséjében a kánai

menyegző az evangéliumi szakasz. Édesanyja szavára Urunk Jézus Krisztus átváltoztatja a hat kővederben lévő, mosakodásra szánt vizet nemes borrá. A mi társadalmunk is olyan, mint a zavaros víz! S a szellemtelen laposság mocsarában sokszor egymást áztatjuk el. Sértett hiúságok, hosszan őrzött sérelmek, a segítő szellem hiánya és a bezárkózás jellemzi hétköznapijainkat. Az Úr Jézus azonban ezt a mocsaras emberi világot, ezt a zavaros vizet is nemes borrá változtathatja. Ezt kiáltja nekünk: a zavaros víz is borrá változhat, az elmocsarasodás visszafordítható! Csak a semmit viszza nem váró lelkület kell hozzá. Jézus azt akarja, hogy mindannyian Napok legyünk, akik a jóság és a szeretet sugárait szórjuk a sötét világűrben.

Boldogasszony Anyánk, régi nagy patrónánk, szólj tehát most is: változtasson át bennünket Szent Fiad, hogy megízétsük ezt a világot a kereszténység viszonzást nem váró szeretetének szabadságával. „Tegyetek meg mindent, amit csak mond!” (Jn 2,5)

Bátor Botond OSPPE

A Katolikus Egyház augusztus 15-én Szűz Mária mennybevételének ünnepét, Nagyboldogasszony napját üli. Az Ősegyházig visszanyúló hagyomány szerint a Megváltó édesanyjának, Szűz Máriának a testét nem engedte át a földi enyészetnek, hanem „elszendesülése” után magához emelte a mennyei dicsőségbe. Erdő Péter bíboros Nagyboldogasszony napján 10.30-kor mutat be ünnepi szentmisét az esztergomi bazilikában, annak búcsúünnepén.

ÁRVÍZ: ORSZÁGSZERTE SEGÍTETT A KARITÁSZ

A Duna áradása miatt a Katolikus Karitászszerkezete mozgósította önkénteseit, hogy segítsék a védekezést és a mentési munkálatokat. Az országos központ katasztrófa-különítménye Győr-Moson-Sopron megyében, a Szigetközben alakított ki koordinációs központot, hogy a helyszínről irányíthassa a szükséges munkálatokat. Városszabadiban folyamatosan kiemelt figyelemmel kísérték a Győrújfalú-Dunaszentpál közötti szakasz és a környező települések helyzetét, ahol komoly védekezésre volt szükség. Az önkéntesek egész nap négyórás, váltott műszakokban dolgoztak.

A Karitászszerkezete a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia döntésének értelmében megnyitotta katasztrófa-alapját, ezzel 50 millió forintot szabadított fel a védekezési és mentési tevékenységre. A katasztrófavédelem, illetve a helyi önkormányzatok jelzése alapján nagy mennyiségben szállítottak folyamatosan eszközöket, így több száz lapátot és gumicsizmát, valamint tízezer palack vizet, naptej és szunyogriasztót a gátakon dolgozóknak. A Duna mentén a kitelepített családok számára több száz matracot, katonai ágyat és ágyneműt biztosítottak. Munkatársaik a Szigetközben az önkéntesek fuvarozását is vállalták, biztosítva a folyamatos munkát.

Emlékezetes volt, amikor június 5-én éjszaka Győrladamér folyamatosan működő gyárában rekedtek az esti műszakban dolgozók, így még késő este

matracokat szállítottak nekik, segítve ezzel átvészelni az éjszakát. Majd június 6-án délelőtt Győrben a Püspökvárba szállítottak önkénteseket, lapátokat, gumicsizmát és ivóvizet. Itt a szeminárium alsó kapuját kellett nagy erővel védeni a víztől. Mecséren éjjel-nappal dolgoztak önkéntesek a gáton. Nagybajcsra jelentős mennyiségben szállítottak ivóvizet és szunyogriasztót. Győrújfaluban június 8-án délelőtt kifogytak a vízkészletek, így azonnali segítségként 700 palack ivóvizet vittek a gáton dolgozóknak. Estére ide szendvicseket is szállítottak. Vác környékén ötezer tojást osztottak ki az árvízkárosultak között. Emellett Vácun folyamatosan főztek és szendvicset készítettek az önkéntesek a gáton dolgozóknak.

Szentendrén is megállás nélkül tevékenykedtek, egy nap négyezer szendvicset szállítottak a Leányfalú, Tahitótfalu, Szigetmonostor, Pócsmegyer és Dunabogdány településeken és környékükön dolgozóknak, emellett gyümölcsöt, édességet és ivóvizet is kaptak a homokzsákokat pakoló önkéntesek.

Június 11-én a központ áttelepült Fajsra, ahova nemsokára megérkezett az árhullám. A munkatársak rögvést felvették a kapcsolatot a helyi katasztrófavédelemmel, az érintett egyházmegyék főpásztoraival, a karitászszerkezettel és a helyi csoportokkal, így azonnal mozgósítani tudták az önkénteseket. A bázison több mint ötezer adag poharas levest osztottak szét, egy cukrászda felajánlásá-

nak köszönhetően minden nap több tálca süteményt is kaptak a védekezők. Bátán ugyancsak több ezer szendvicset, kávé és vizet biztosítottak, naponta kétszer, reggel és este látták el a szakaszt étellel.

Június 14-én Mádl Dalma asszony, a Karitászszerkezeti nagykövete tisztítószerekkel látogatott a Duna déli szakaszára, ahol megkezdte a takarításhoz szükséges vegyszereket és eszközöket tartalmazó csomagok szétosztását.

Az árvíz után a Karitászszerkezete a helyreállítási munkába is bekapcsolódott. Baja-Dunafürdő térségében teljes egészében munkatársaik végezték a kárfelmérést. Itt összesen negyvenhat lakóházat károsított az árvíz, ezek helyreállítását is a szerkezete segítette. A tisztítást magassomósú mosókkal végezték az önkéntesek, majd következett a vakolás, a villanszerelés, a burkolatcserék, a nyílászárók javítása és egyéb felújítási munkák. Emellett a Karitászszerkezete még a bútorok pótlását is segítette.

A Szigetközben is több helyen vettek részt a helyreállításban, sor került a virágos részek földcseréjére, gazolásra is, továbbá a padok, a lámpaoszlopok és a szemetesek újrafestésére.

Az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság vezetője, Bakondi György június 15-én levélben köszönte meg Spányi Antal székesfehérvári megyéspüspöknek, a Katolikus Karitászszerkezete elnökének a segítségét.

Török Viktória

AKCIÓBAN A SZEMINARISTÁK IS

„Közről láttuk és aktív közreműködéssel éltük meg az esztergomiak összefogását” - mondta Frankó Tamás, az esztergomi Érseki Pápai Intézet prefektusa, beszámolván az árvízi napokról. A szeminárium előljárói, tanárai és a papnövendékek a veszélyhelyzet kezdetétől bekapcsolódtak a védelmi munkálatokba, a Dunához közeli épületükben testközel-

ből élték át a történeteket. „A pápai Intézet szomszédságában létesített depónál az első naptól kezdve részt vettünk a munkában” - számolt be az előljáró, hozzátéve: a két kritikus éjszakán ügyeletet vállaltak a kispapok, és a rendkívüli helyzet kialakulásakor riasztották őket, így az éjszakai órákban együtt lapátoltak az önkéntes segítőkkel. Nekik is köszönhe-

tő, hogy a város biztonságba került - szögezte le a prefektus.

De aktívan dolgoztak az Árpád-házi Szent Erzsébet Középségi Iskola, Óvoda és Általános Iskola diákjai, a tanárok és a szülők. Jó hangulatban, egymásra figyelve folyt a munka. „Jó volt látni, hogy mi is része vagyunk a város életének” - osztotta meg élményét a szeminárium előljárója.

KONCERT A ZSIDÓ–KERESZTÉNY PÁRBESZÉD JEGYÉBEN

A fővárosi Magyar Állami Operaházban mutatták be június 27-én Kiko Argüello spanyol szerző és festőművész *Az ártatlanok szenvedése* című szimfóniáját. A Neokatekumenális Út kezdeményezője által komponált művet egy száz-tíz zenészből és kilencvenfős kórusból álló zenekar adta elő, telt ház előtt. Az előadás egyébként Auschwitz-Birkenau és Lublin után „érkezett” Budapestre. Korábban bemutatták már többek között Jeruzsálemben és New Yorkban is.

A bemutatót megelőző sajtótájékoztatón Erdő Péter bíboros arról beszélt, hogy a mű több mint a múlt egyszerű, érző szívű feldolgozása. A barátság üzenetét hordozva a jövőbe mutat, és biztos alapokat ad a közös építkezéshez. A művészet hatékony nyelv, hogy kimutassuk rokonszenvünket, barátságunkat, hiszen szükségünk van egymásra a mai embert érintő mélyreható változások

világában, szembesülve kihívásaival. A főpásztor felidézte Ferenc pápának a Vallásközi Konzultációs Zsidó Bizottság előtt elmondott szavait: keresztény nem lehet antiszemita. A bíboros hozzátette: a Katolikus Egyház fejének munkásságában ennek a kijelentésnek fedezete van, hiszen Buenos Aires érsekeként jó kapcsolatot ápolt az argentin főváros zsidó közösségének vezetőivel.

Zoltai Gusztáv, a MAZSIHISZ ügyvezető igazgatója az operaházban az előadás előtt arról beszélt: a szimfónia az ember őszinte, fájdalmas naplója, vallo-más az életről, az árnyékról és a fényről, s szól a hitről, reményt ad a holnapra. Radnóti Zoltán rabbi szerint pedig abban van szerepe, hogy mi, katolikusok és zsidók jobban megértsük egymást, merthogy ez a dolgunk: folytatni a párbeszédet.

Bevezetőjében Kiko Argüello a koncert előtt elmondta: Auschwitz után is lehet hinni Istenben, mutatja ezt annak az örnek a példája, aki levetette a ruháit, s ment az áldozatokkal a gázkamrába.

A hallgatóság körében nagy sikert aratott szimfónia három tételből állt. Az első a Getszemáni-kert történéseit idézte meg, a második a fiát sirató Szűz Máriáról szólt, a harmadikban pedig a keresztben kiáltó Krisztus irgalomkérése hangzott fel.

Nagy Enikő

ÖKUMENIKUS IMÁDSÁG AZ ÉVFORDULÓN

A Sant'Egidio (Szent Egyed) közösség az elmúlt évek hagyományainak megfelelően idén is ökumenikus megemlékezést tartott a pharrajimos és a kislétai cigánygyilkosság évfordulóján a Lőrinc pap téri Jézus Szíve-templomban.

Mint ismert, 2009. augusztus 2-ról 3-ra virradóra saját házában, álmában agyonlőtték Balogh Máriát, és súlyosan megsebesítették 13 éves lányát. A bűncselekmény egy hat életpont kioltó és tucatnyi sérültet követelő gyilkosságsorozat utolsó epizódjaként történt, melynek során az áldozatok valamennyien cigányok voltak. Hatvanöt évvel korábban, 1944-ben ugyanezen az éjszakán küldték gázkamrába az auschwitz-birkenau haláltáborban addig életben maradt romákat és szintiket.

A szervezők ezúttal is azt kérték, imádkozzunk: az Úr fegyverezze le az erőszakos kezeket és szíveket, tanítson meg mindnyájunkat az együttélés és a szeretet civilizációjára. Kérték Istent: adjon a világnak, Európának, és benne hazánknak olyan jövőt, amelyben nincs helye az erőszaknak és a másik ember megvetésének, hanem ahol az együttérzés, az igazságosság és az irgalom uralkodik. Az

imádság előtt levetítették Vágvölgyi B. András „Bőrük volt a bűnük” című rövidfilmjét, amelyben négy színész, Fullajtár Andrea, Gryllus Dorca, Kulka János és Nagy Zsolt a tanúvallomások és a periratok alapján írott egy-egy monológban beszéli el a négy gyilkosságot. Az imaórán Szőke Péter, a Sant'Egidio közösség magyarországi felelőse köszöntötte a résztvevőket, hangsúlyozva, hogy az imádság nem menekülés a valóság elől, hanem szembenézés vele. Ferenc pápát idézve rámutatott: „Egy társadalom nagyságának mértékét az mutatja meg, hogy bánik azokkal, akik a legnagyobb szükségét szenvedik...” Az imaórát ismét Székely János, a főegyházmegegyed-püspöke vezette, aki a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia cigánypasztorációval megbízott tagja. Részt vett Fabiny Tamás evangélikus püspök és Balog Zoltán miniszter, református lelkész is, valamint Forrai Tamás jezsuita tartományfőnök. Székely János püspök az irgalmas szamaritánusról szóló homíliájában hangsúlyozta: az áldozatok vére Istenhez kiált, de nem bosszúért, hanem irgalomért. Életünk igazi kérdése nem az írástudóé, hogy kit tekintsek fele-

barátomnak, hanem ez: hogyan tudok a szeretet korlátozása nélkül felebarátként viselkedni másokkal, a rászorulókkal. Fabiny Tamás püspök olyan jövőért imádkozott, amelyben gyermekeinknek szebb országot, békésebb körülményeket tudunk átadni, ahol az emberek kien-gesztelődnek egymással és közösen keresik Istent, az élet forrását. Balog Zoltán református lelkész minőségében immár negyedik alkalommal vett részt az ima-alkalmon, és azért könyörgött, hogy a cigányok ügye ne politika vagy büntető periratok anyaga, hanem emberségünk sikeres próbája legyen.

A Sant'Egidio közösséget 1968-ban Rómában alapította Andrea Riccardi gimnazista diák, későbbi miniszter, aki barátaival Jézust a szegényekkel megélt barátságban akarta követni. A mintegy hetvenöt országban jelen lévő, világiakból álló közösség időseket, hajléktalano-kat, fogyatékosokat, szegény gyerekeket karol fel. A megbékélés, az ökumené és a vallásközi párbeszéd előmozdítása terén számos kezdeményezés fűződik a nevéhez, egyebek között az AIDS leküzdését célul kitűző afrikai DREAM program.

Nagy János

MEGÚJULÁS, GYARAPODÁS

Erdő Péter bíboros szentelte fel július első szombatján a felújított Csúcshegyi Szeplőtelen Szűz Mária-kápolnát. Az Óbuda-Hegyvidéki Szentháromság-plébániához tartozó épület felújításának több millió forintos beruházását az egyházmegye és a hívek együtt finanszírozták. De nem csak itt újult meg egyházi épület: Erdő Péter június 18-án ünnepi szentmise keretében áldotta meg a helyreállított Szent Család-kápolnát, amelyet tavaly augusztusban lelki központként adott használatba a Szereteláng mozgalomnak. E kápolna egyebek mellett új mennyezetet, padlóburkolatot kapott, továbbá kicserélték az ajtóit, újravakolták, kijavították a tetőszerkezetét, rendezték a kertjét, a szentélyt az eredeti állapotába állították vissza.

További hír, hogy májusban a főegyházmegye és a budafoki önkormányzat között adásvételi szerződést írtak alá,

amellyel egy műemlék jellegű épületegyüttes kerül egyházi tulajdonba. Az ingatlant a felújítását követően óvodaként üzemeltetik. Az önkormányzat tájékoztatása szerint a XXII. kerület nyilvános árverésen, 60 millió forintért értékesítette óvoda létesítése céljából a budafoki városközpontban található, két főépületből és melléképületből álló ingatlant. Szabolcs Attila ennek kapcsán úgy nyilatkozott: fontos lakossági igényt elégítenek ki azzal, hogy egyházi fenntartású intézmény kezdje meg működését a kerületben. Németh Zoltán országgyűlési képviselő, a Fidesz-KDNP fővárosi frakcióvezetője kiemelte: a gyermekeiket vallásos hitben nevelő szülőknak meg kell találniuk a számukra megfelelő oktatási intézményt, egyúttal örömet fejezte ki, hogy a Katolikus Egyház több fejlesztésbe kezdett Dél-Budán.

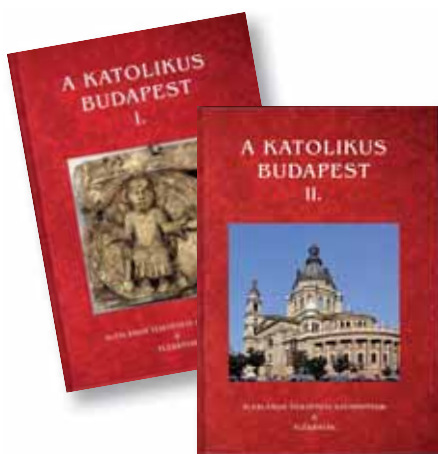
Ismeretes, hogy új templommal gazdagodik a főváros a közeljövőben a

Budapest-Lágymányosi Szent Adalbert-plébánia területén. A plébániaközösség, illetve Musits Antal atya sok imádsága és áldozatos munkája meghozta a gyümölcsét: Erdő Péter bíboros április 23-án, a plébánia búcsúján elhelyezte a Boldog Meszlényi Zoltán-templom alapkövét.

Az ünnepségen beszédet mondott Hoffmann Tamás, Újbuda polgármestere és Harrach Péter, a KDNP országgyűlési frakcióvezetője. A bíboros a helyszínen adott interjújában kifejtette: a templomok immár több mint ezer éve az európai épített örökség arculatának fontos jellemzői. A kereszténység kulturális jelenléte kézzelfogható ezen épületekben. Erdő Péter azt kérte: „Ragaszkodjunk a saját emlékeinkhez, és vigyünk életet a falai közé! Mert nem csupán a múlt emlékei ezek, mint ahogy mi magunk és a kultúránk sem csak a múlt emléke, ellenkezőleg: élő valóság, s válasz a mai élet kérdéseire.”

Rátkai Balázs

A KATOLIKUS FŐVÁROS ÉVSZÁZADAI

Kétkötetes mű született a katolikus Budapestről - a teljesség igénye nélkül bemutatva a főváros egyházi közösségeit és épületeit. A tartalmas alkotást a magyarországi egyházmegyéket újraszervező, *Hungarorum Gens* elnevezésű pápai rendelkezés megjelenésének 20. évfordulója alkalmából a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen rendezett konferencián mutatták be. Az eseményt az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye Egyháztörténelmi Bizottsága rendezte.

Erdő Péter bíboros előadásában emlékeztetett: azért volt szükség az egyházmegyei határok újrendezésére a szervezést követően, mert több egyházmegye területe országhatárokon nyúlt át, valamint számos enklávés is nehezítette a lelképásztori munkát. Hozzátette: több ország esetében ennek voltak akadályai is, például a korábban megkötött konkordátumok, amelyeket csak mindkét fél beleegyezésével lehetett felülvizsgálni, így számos esetben a világi fél ellenállásán bukott meg a reform. Másfelől azonban - például Németországban -, ha súlyos tárgyalások árán is, de sikerült modernizálni az egyházmegyei beosztásokat, így lett újra érseki székhely Hamburg.

Tarlós István főpolgármester, a Katolikus Budapest című kötet kapcsán a városi közösségteremtő erejéről beszélt.

A konferencián elhangzott: a közép-kelet-európai vezetett egyházlátogatási jegyzőkönyvek a történettudomány gazdag forrásai. Nemcsak az derül ki belőlük, hol voltak egykor az adott plébánia intézményei, hanem számos, a kultúráról, társadalomról, sőt, akár a mindennapok világról szóló adat is megtalálható bennük.

Vagyis nem pusztán a hívők „belügye” e kétkötetes munka sem, amelyet a Szent István Társulat adott ki. Rendkívül alaposan elkészített könyvet vehet a kézbe az olvasó, amelyben a főváros területét lefedő tizenkét esperesi kerület, továbbá Csepel egykori és jelenlegi plébániáit, templomait mutatja be, illetve veszi sorba az itt található görög katolikus parókiákat is.

Helytörténelmi adatokat, fotókat, az ott szolgált plébánosok névsorát találjuk az egyes fejezetekben. De a szerzők bemutatják azt is, hogy az adott közösségek hogyan gyarapodtak - vagy éppen fogytak -, miként vált az egykori falusi templomokból egy évszázad alatt forgasztó nagyvárosi lelki központ. Mivel a Katolikus Egyház épületei a város épített örökségét is gazdagítják, egy sajátos szempontból megírt fővárosi útikönyvnek is tekinthetjük a művet. Megjelenésével ötvenes kutatómunka zárult le. Erdő Péter bíboros könyvhöz írt ajánlásából kiderül: a budapesti szerzetesrendek, szociális, oktatási és egészségügyi intézmények és kulturális élet bemutatása további köteteket is megtöltene.

Sz. Sz.

KATOLIKUS SZEMMEL

„Ha egy meleg Istent keresi, ki vagyok én, hogy megítéljem őt?” - tette fel a kérdést Ferenc pápa a riói ifjúsági világtalálkozóról hazafelé, a repülőn, az újságírókkal való nyolcvanperces beszélgetés közben.

A BBC és a média úgy értelmezte e szavakat, hogy Ferenc pápa nyitottabb a homoszexuálisok felé, mint elődje, XVI. Benedek, mivel szavai szerint a homoszexuális orientációt nem tartja bűnnek, csak a „homoszexuális lobbival” van problémája, valamint - a Katolikus Egyház Katekizmusára hivatkozva kijelentette: „a melegeket integrálni kell a társadalomba”. Így a BBC szembeállította egymással a két egyházfőt, mondván: Benedek pápa 2005-ben kiadott egy olyan dokumentumot, amely megtiltja a mélyen gyökerező homoszexualitással élő személyek pappá szentelését.

Ez a szembeállítás téves. A Ferenc pápa által hivatkozott katekizmus főszerkesztője, a későbbi Benedek pápa, azaz Joseph Ratzinger volt, aki a Hittani Kongregáció vezetőjeként két dokumentumot is kiadott a homoszexuálisokkal kapcsolatban: egyet 1986-ban a homoszexuális személyek lelkigondozásáról, egyet pedig 1992-ben a melegek diszkriminációja ellen. A 2005-ös dokumentumot Ferenc pápa nem helyezte hatályon kívül és nyilatkozatában sem említette, így teljesen felesleges ellenpéldának felhozni.

Az idézett Katekizmus 2358. pontja így fogalmaz: „Nem elhanyagolható azon férfiak és nők száma, kiknek homoszexuális hajlama nagyon mélyen gyökerezik. E hajlam, mely objektíve rendetlen, többségük számára próbatétet jelent. Tisztelettel, együttérzéssel és gyöngédséggel kell fogadni őket. Kerülni kell velük kapcsolatban az igazságtalan megkülönböztetés minden jelét. Az ilyen személyek arra hivatottak, hogy valósítsák meg életükben Isten akaratát, és amennyiben keresztények, egyesítsék az Úr keresztdozatával az állapotukból adódó esetleges nehézségeket.”

A Katolikus Egyház tehát mindig is különbséget tett ember és vágyai, valamint tettei közt. Valóban, a homoszexualitást az Egyház „objektíve rendetlen” hajlamnak tartja, de pusztán beállítódással nem lehet bűnt elkövetni (hacsak valaki nem tett ezért, például divatból), csupán „gondolattal, szóval, cselekedettel és mulasztással”. Az Egyház kiáll a melegek állampolgári jogainak érvényesítéséért, a szükségtelen megkülönböztetések felszámolásáért. A melegházasságot és a meleg párok örökbefogadási lehetőségét azonban ellenzi, mivel ezek

nem alapvető állampolgári jogok, hanem extra jogok lennének, amelyek az Egyház antropológiai nézetei szerint ellentétesek az emberi természettel.

Az azonos neműek házasságát (amely egyáltalán nem következik szükségszerűen a különféle emberi jogi nyilatkozatokból) eddig a világ országai közül 14 államban, illetve az Egyesült Államok 12 tagállamában vezették be. Elsőként Hollandiában 2000-ben, majd jött Belgium, Spanyolország, Kanada, Dél-Afrika, Norvégia, Svédország, Mexikó, Portugália, Izland, Argentína, Dánia, majd az idén Franciaország és Nagy-Britannia.

A homoszexualitás eredetéről és a homoszexuálisok jogairól a francia dön-

többször megzavarták az APA gyűléseit, nyomás alá helyezve a társaságot. Végül a meleglobbi kiharcolta, hogy meghallgassa őket a lista felülvizsgálatáért felelős bizottság, amelyben egy homoszexualitás-szakértő sem ült, így hoztak döntést a törlésről. Amikor azonban 1978-ban egy kérdőívet küldtek körbe az APA tagjainak, a kitöltők 68 százaléka azt választotta, továbbra is emocionális zavarnak tartja a homoszexualitást.

Roska Péter morálteológus, plébános atya szerint abból, ahogy a Szentatya a katekizmust idézte, egyértelműen kiderül: a homoszexuális hajlamú emberekről beszélt, s nem azokról, akik az aktív homoszexuális életformát választották. „A paráznságot, vagyis a házassá-

tés kapcsán erősödött fel a vita. A jogvédő szervezetek szerint veleszületett tulajdonságról van szó, akárcsak az ember nemzetisége, így nem értékelhető negatívan. A homoszexualitás genetikai eredetét az utóbbi évtizedek iker-vizsgálatai nem támasztották alá. Ha a homoszexualitásnak genetikai vagy születés előtti okai lennének, akkor az egypetéjű ikrek mindkét tagjának homoszexuálisnak kellene lennie, minden esetben. Nyolc, az előző húsz évben az Egyesült Államokban, Skandináviában és Ausztráliában készült, egypetéjű ikreket vizsgáló kutatás jutott ugyanarra a következtetésre: senki nem születik homoszexuálisnak.

A homoszexualitás 1973-ig emocionális zavarként szerepelt az Amerikai Pszichiátriai Társaság (APA) listáján. 1970-től kezdve azonban egyes csoportok

gon kívüli szexuális kapcsolatot nem lehet jóváhagyni, döntés kérdése, hogy valaki így tesz, vagy sem. Arról azonban, hogy valakiben homoszexuális érzések vannak, nem tehet az illető személy, és joggal mondja Ferenc pápa: ki vagyok én, hogy elítéljek egy jóakarató embert pusztán azért, mert homoszexuális hajlamú” - fogalmazott. Hozzátette: Magyarországon sokan lenéznek, megvetik a homoszexuális hajlamú embereket, ez ellenkezik az evangéliummal. „Szeretettel és együttérzéssel tekinteni azokra, akik ilyen keresztet hordoznak, ez a keresztény hozzáállás. Ugyanakkor fontos ismereteket kell szereznünk a homoszexualitás eredetéről, leküzdésének lehetőségeiről” - hangoztatta Roska Péter, leszögezve, a családot, vagyis az élet bölcsőjének a szentélyét a jognak a társadalom érdekében védenie kell.

Szilvay Gergely

CÉLEGYENESBEN A REKONSTRUKCIÓ

- *Mikor és hogyan kezdődött a felújítás? - kérdeztük Mátéffy Balázst, a Mátyás-templom gyűjteményvezetőjét.*

- Tágabb értelemben a folyamat már 1998-ban elkezdődött, amikor a kormány egyházi tulajdonba adta a Mátyás-templomot - nem visszaadta, hiszen korábban sohasem volt az Egyházé -, majd a Főegyházmegye vagyongazdálkodójának kérésére dr. Fábíán János kanonok-plébános úr elindította az épület diagnosztikai vizsgálatát. Mi magunk is eközben döbentünk rá, milyen katasztrofális állapotban van az épület. A költséges, lassan haladó előkészítő munkát Blanckenstein Miklós plébános atya csak 2002-ben tudta befejezni, annak köszönhetően, hogy a turisták számára belépődíjat vezetett be, ezzel megteremtve a fenntartás anyagi alapját.

- *Mi következett ezután?*

- A templom átadásakor elhangzott miniszteri ígéretre, amely szerint az állam segítséget nyújt az épület felújításához, 2004-ig nem került sor. Ebben az időben már életvédelmi kerítés övezte az épületet, kőfaragványok hullottak a homlokzatokról. A helyzet súlyosságát látva a kabinet döntést hozott a felújítás megindításáról, oly módon, hogy a tulajdonosváltás kapcsán elmaradt szolgáltatásként értelmezi a rekonstrukciót, és tisztán állami beruházásként hajtja végre. A tervezési időszak után 2006-ban történt a szerződéskötés a Reneszánsz Rt.-Magyar Építő Rt. alkotta konzorciummal, amely generálkivitelezőként a teljes felújítás megvalósítására megbízást kapott - egyedül az oronával kapcsolatos feladatokat végzi más vállalkozás, a Pécsi Orgonaépítő Manufaktúra. A felújítás első éveiben túlnyomórészt külső munkák folytak, 2011-től pedig a belső terek felújítására került a hangsúly.

- *Mely szakasz jelentette a legnagyobb kihívást?*

- Talán a 2012. év volt a legnehezebb, hiszen a pénzszűke után tavaly a kormány a válság ellenére is komoly össze-

geket fordított a beruházás befejezésére. Ez örömteli hír volt, de azt is jelentette: az épület belsejében több helyen, nagy intenzitással kezdődtek meg a munkák. A külső felújítás alatt állványok takarásában ugyan, de viszonylag békésen zajlott a templom élete. Ez egy csapásra megváltozott, amikor 2012 februárjában elbontották a padosorokat, feltörték a burkolatokat, és egyszerre állványerdő borította a templom falait. A hétköznapi szentmiséket az altemplomi kápolnában kellett tartanunk, de vasárnapra a kivitelező segítségével mindig visszatértünk a templomtérbe.

- *Mennyire volt fontos az eredeti állapot visszaállítása?*

- Egy műemléki felújításnál ez kell, hogy legyen az elsődleges szempont. Inkább az jelentette az elvi nehézséget, mit is tekintünk eredeti állapotnak. A jelenlegi épület minden ellenkező híreszteléssel ellentétben nagyobb részben középkori. A XIX. század végén, Schulek Frigyes vezetésével zajlott átépítés azonban a XV. századi harangtorony rekonstrukciójával, egyes részek újjáépítésével és a belső díszítőfestéssel olyan mértékben „átöltöztette” az épületet, hogy a schuleki művet kellett eredetinek tekintenünk, amely a legapróbb részekig egységes egészet alkot, és a szecesszió korának Európájában is pártját ritkító színvonalú alkotása.

- *Eközben nyilván fontos volt a korszerűsítés is.*

- Természetesen. A gépészeti és elektromos hálózatok felújításakor az volt a cél, hogy az épületet szakrális alapfeladatának tökéletes kiszolgálása mellett az idő közben ráakodott más funkciók ellátására is alkalmasabbá tegye: a turizmus fogadására, a hangversenyek rendezésére és a múzeumi bemutatásra. És itt vannak a tűz- és katasztrófavédelmi jogszabályaink is, amelyek műemlékek esetében irreális követelményeket támasztanak, de ha jogszerűen le akarjuk zárni az építkezést, nincs más választásunk, mint a használatbavételi engedély érde-

kében megfelelni nekik. És az eredeti állapottól bizony elég idegen, ha világító zöld emberkével kell jeleznünk a menekülési irányt faragott bútoron, díszítőfestésen, boltíven is.

- *Mi van még hátra?*

- Jelenleg az utolsó simítások folynak az épületen: a festő- és faszobrász-restaurátori munkák most érnek a célegyenesbe, hiszen a becsebb műtárgyakat csak most lehet visszahelyezni a templomba, amikor az építési munkák készen vannak. A kivitelezőnek szeptember 30-áig kell levonulnia, addig a felújítás befejezhető. Két restaurátori munka van, amely időigénye miatt mindenképp szétfeszíti a rendelkezésre álló időkeretet - természetesen középkori tárgyokról, nagy munkaigényű folyamatokról van szó. Az egyik a Mária-kapu, amelynek Mária elszenderülését ábrázoló reliefje az egyetlen fennmaradt középkori kapudombormű a trianoni Magyarországon. Óriási művészettörténeti értéke miatt a restaurálása különleges feladatot jelent. Sajnos az előzetes kutatások itt is sokkal rosszabb eredményt hoztak a vártnál: a középkori kőfaragványok eróziója olyan előrehaladott, és a kőanyag sótartalma olyan nagy, hogy a dombormű a jelenlegi helyén valószínűleg nem menthető meg. Rövidesen döntés születik, azonban bármilyen utat is választanak a szakemberek, nyilvánvaló, mind az időkeret, mind a költségek szempontjából lehetetlen e beruházás keretében megvalósítani. Hasonló a helyzet egy középkori szobrunk, a Budai Madonna esetében is. A festett faszobor feltárása közben kiderült: a XIX. századi átfestések alatt jelentős eredeti rétegek vannak, amelyek minden bizonnyal restaurálhatók - persze nem annyi pénzből és annyi idő alatt, mint azt korábban gondolták. A beruházás tehát lezárulhat szeptember végén, de még mindig marad munka, ugyanakkor a rekonstrukció 1896 óta a legalaposabb és legteljesebb felújítás az épület történetében.

Kacsóh Dániel

NÉGYEZER GYERMEKET NYARALTAT A KARITÁSZ

A Magyar Katolikus Karitásznak minden évben több ezer nehéz körülmények között élő gyermek táboroztatását szervezi meg országszerte. Legtöbbjüknek ez az egyetlen alkalom a nyár során, amit nyaralással tölthetnek. A szervezet közleménye szerint idén országszerte összesen négyezer gyermek nyaral Karitásztáborokban, az egyhetes programok a gyermekek számára ingyenesek. Mint írták, a nyár minden iskolás gyermek számára a felhőtlen szórakozásról kellene, hogy szóljon, ám sok családnak gondot jelent, nem csupán az, hogy munka mellett nehéz megoldani a gyermekek felügyeletét, hanem az is, hogy szűkös anyagi lehetőségeik miatt nem tudnak nyaralni menni gyermekeikkel.

Az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye Szent Erzsébet Karitásza Központja például a Miskolctapolcán található Szent József Házában idén nyáron 360

gyermeket nyaraltat, egyhetes turnusokban. A programok igen színesek: kézműves-foglalkozások, társasjátékok, kirándulások, barlangfürdő, állatkert és kalandpark. Július 31-én Écsy Gábor országos igazgató és Mádl Dalma asszony, a Karitásznak jószolgálati nagykövete is ellátogatott a miskolci táborba, ahol épp a Béke téri plébánia nyaraltatta a gyermekeket. A vendégek kis meglepetéssel is készültek: tölcséres fagyaltot mértek a táborozóknak, a gyermekek pedig kedves műsorral fogadták a látogatókat.

Miskolctapolca és környéke rengeteg programot kínál az itt nyaralóknak. A táboroztatás célja a gyermekek korának megfelelő fejlesztő, tartalmas elfoglaltság biztosítása, az egyéni, illetve közösségi értékek erősítése - lelki és szabadidős programokon egyaránt. Legtöbbjük nem is ismeri a nyaralás fogalmát, az iskolaszünet ideje alatt az

utcán cselleng. Tábori napirendjükben szerepelnek játékos szellemi és sportvetélkedők, továbbá „Ki mit tud”, valamint a helyismereti, történelmi, irodalmi, természeti és környezetvédelmi ismereteik bővítése kirándulásokkal, múzeumlátogatásokkal, városnéző túrákkal - és perze strandolással.

T. V.

NAPELEM A TEMPLOMON

A Szent Kereszt Templomigazgatóság Táltos utcai temploma az első fővárosi istenháza, amelyre napelemet szereltek. Matolcsy Kálmán templomigazgató tájékoztatása szerint a rendkívül egyszerű, könnyen kezelhető, csupán néhány alkatrészből álló szerkezetet szakemberek már feltették az épület hátulsó részére, sőt, működik is - ám az illetékes hatóság engedélyére még várnak. Vagyis így egyelőre nem tudták „élesíteni” az egyébként tíz év alatt megtérülő fejlesztést, amelyre a hegyvidéki önkormányzat is adott támogatást.

„Számításaink szerint a templom teljes energiaigényét fedezik majd ezek a napelemek, s ha kiderül, hogy gyakorlatban, hosszú távon is beválnak, akár még bővíthetjük is őket. Van ugyanis egy kisebb közösségi házunk, annak is kell az

áram” - tudtuk meg Kálmán atyától, aki reméli: kezdeményezésük mások számára is követendő minta lesz. „Azt akarjuk megmutatni: ha valamit lehet jobban, korszerűbben is csinálni, és még a közösség is jól jár vele, érdemes belevágni az újításba. A környezettudatosság mellett ugyanis fontos szempont, hogy a napelem révén sokat tudunk majd spórolni az egyébként

tetes rezsiköltségeinken” - magyarázta a templomigazgató. Matolcsy Kálmán szövegéről is, hogy ennek szellemében az elmúlt időszakban rendbe tették a szigetelést is, továbbá javították a fűtési rendszer minőségén. Elmondása szerint a hetvenes években épült templomra egyébként is ráfért már a felújítás, így ezt összekapcsolták az energiahatékonysággal.

Bár az említett szerkezet az első ilyen fejlesztés budapesti templomon, hasonló már működik többek között Pannónhalmán. Ami pedig a külföldi példát illeti: 2008-ban a római VI. Pál kihallgatási csarnok tetején helyezték el mintegy ezer napelemet, így a híradások szerint az egyik legnagyobb áramfelhasználó vatikáni épület fűtését, légkondicionálását és világítását attól kezdve már a nap energiája biztosítja.

K. D.

MŰVÉSZETI PROGRAMOK A HIT JEGYÉBEN

A Hit Éve alkalmából, a Szakrális Művészetek Hete keretében, az esztergomi Keresztény Múzeum először mutatja be a nagyközönségnek a 19. század neves, nazarénus festőjének, Julius Schnorr von Carolsfeldnek (1794-1872) a tizenkét részből álló „Hiszekegy”-sorozatát. A ceruzarajzok mellett a hittételek mai magyarázó szövegeit is olvashatják majd a látogatók. Az egyes témakörök további, sokszínű

megjelenítésére a múzeum újkori és kortárs gyűjteményéből, valamint Mudrák Attila fotóiból válogattak képeket. A szervezők szándéka szerint a tárlat célja a keresztény hit tartalmának bemutatása a művészet eszközeivel.

Az immár hagyományos rendezvénynek ugyancsak lesznek esztergomi programjai a helyi katolikus intézményekben. Így szeptember 15-én, vasárnap, 16 órakor

Szvorák Katalin Kossuth-díjas énekes előadóművész ad koncertet a Hittudományi Főiskola könyvtárában, majd 20-án délután ottól „Ez a mi hitünk” - a hitvallásról képpel és szóval címmel nyílik kiállítás a Keresztény Múzeumban. Szeptember 22-én, vasárnap, négykor pedig Móser Zoltán Balogh Rudolf-díjas fotóművész tárlatának megnyitója lesz a Szent Adalbert Központban.

Kontsek Ildikó

KATTÁRS

KATOLIKUS TÁRSADALMI NAPOK

Társak vagyunk!

AKIK ZENÉLNEK AKIK MESÉLNEK

MAGASHEGYI UNDERGROUND
MISZTRÁL • HOLDVIOLA
NEM ADOM FEL
ALMA EGYÜTTES

BÖJTE CSABA • GYURTA DÁNIEL
VERES ANDRÁS • BEER MIKLÓS • KISS ULRICH
PÁKOZDI ISTVÁN • CSABA LÁSZLÓ • CSÓKAY ANDRÁS
KEREKES SÁNDOR • LACKFI JÁNOS • VECSEI MIKLÓS

AMIÉRT KIJÖNNI ÉRDEMES

TALÁLKOZÁSOK • SEGÍTSÉG
KÉRDÉSEK ÉS VÁLASZOK
SZOLIDARITÁS A HÉTKÖZNAPOKBAN • SOKSZÍNŰ
EGYHÁZ • EGYMÁSRA FIGYELÉS • ÖSSZEFOGÁS
ADNI ÖRÖM • EGYÉN ÉS KÖZÖSSÉG

AMIRŐL BESZÉLGETÜNK

SZEGÉNYSEGÍTŐK • ORVOSLÁS ÉS ETIKA
BOLDOGSÁG KÖZGAZDASÁGTANA
CIGÁNYPASZTORÁCIÓ • FOGYATÉKKAL ÉLŐK
BÖRTÖNÉLET • SZOCIODRÁMA

AKIT VÁRUNK | TÉGED ÉS BARÁTIDAT

AKIK OTT LESZNEK

AZ EGYHÁZ ARCAI: FIATAL PAPOK • SZERZETESEK
ÖNKÉNTESEK • KARITÁSZ • MÁLTAIK • ORVOSOK
KÖZGAZDÁSZOK • SEGÍTŐ SZAKEMBEREK
PROFESSZOROK • 40 INTÉZMÉNY ÉS SZERVEZET

Civil fővédnök: ÁDER JÁNOS KÖZTÁRSASÁGI ELNÖK

Egyházi fővédnök: ERDŐ PÉTER BÍBOROS-PRÍMÁS

Védnök: MÁDL DALMA ASSZONY, JÓSZOLGÁLATI NAGYKÖVET
GYURTA DÁNIEL VILÁGBAJNOK ŰSZÓ

BUDAPEST
MÚZEUMKERT
2013. szeptember 20-22.

www.facebook.com/katolikustarsadalminapok
www.kattars.hu

